

ЈАВНА УСТАНОВА	
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА	
ХЕРЦЕГ НОВИ	
Број	27
ХЕРЦЕГ НОВИ	27.01. 2025 год.

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2025. ГОДИНУ

Херцег Нови, 2025. године

УВОД

Све своје функције ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови вршиће у складу са обавезама дефинисаним Законом о библиотечкој дјелатности (и пратећим подзаконским актима који се тичу библиотечке дјелатности), Законом о култури, Статутом ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови и IFLA/UNESCO смјерницама за развој јавних библиотека.

Финансијски план за 2025. годину и актуелно стање Библиотеке представљају полазиште за конципирање Програма рада за 2025. годину.

ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови ће наставити да континуирано ради на пословима и задацима који су у опису струке.

МИСИЈА И ВИЗИЈА ХЕРЦЕГНОВСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Мисија ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови јесте да посредује између графичких записа (као и других облика симболима изражене и забиљежене мисли) и човјека, како би се записано искуство учинило функционалним у успостављању „друштва знања“, или тежњи ка томе. Дакле, мисија Библиотеке јесте да интелектуални садржај свог фонда обогати, структурира и учини приступачним, пријемчивим и употребљивим за кориснике, како би они разумјели свијет у ком живимо и сврховито дјеловали у њему. Са тим циљем херцеговска библиотека прати развој алата и механизма библиографске контроле, тежи пословању у складу са свјетским и националним стандардима, те остварењу препорука кровне струковне асоцијације – ИФЛА.

Као дио свјетске породице библиотека, Градска библиотека Херцег Нови за свој вриједносни императив има: интелектуалну слободу, отпор цензури, приватност корисника и једнакост приступа информацијама. Са друге стране, друштвени принцип којим се руководи је демократичност – услуживање корисника свих старосних доби, свих интелектуалних и образовних профила, независно од друштвеног статуса, пола, вјерске или националне припадности, а са циљем да се обезбиједи тачна и релевантна информација као темељно полазиште за доношење одлука.

Наша визија јесте Библиотека која преузима улогу стручног и сигурног управљача знањем, како знање не би било замијењено „експлозијом информација“ које не можемо да асимилијемо и сврховито употрејемо ради мудрог руковођења собом и свијетом који нас окружује. Свјесни иновативних технологија и комоције коју оне доносе у приступу информацијама, Библиотеку видимо као извор електронских, као и аналогних публикација, праћен потребним општеприступачним библиографским механизмима који кориснику омогућавају да дође до релевантне информације и сврсисходног знања. Библиотека мора бити мјесто угодно за боравак корисника библиотечких услуга, у коме он може фокусирано да ради и планира, или с миром да ужива у свијету стваралачких домета књижевних и других остварења. Са друге стране, она је и мјесто сусрета аутора и читаоца, и везиво ова два конституента свијета књиге.

У складу са визијом, задаци које Градска библиотека у свом друштвеном окружењу има пред собом су:

- повећање интересовања за књигу;
- повећање социјалне укључености (која подразумева свијест о потребама особа које су из било којих разлога искључене из једног дијела животне заједнице или не остварују права која им заједница декларативно јемчи);
- обезбјеђивање услова за цјеложивотно учење;
- развој информационе писмености;
- подршка при потрази за послом, као и у развоју каријере;
- подршка образовном систему;
- одгајање дјеце у том правцу да им култура читања постане пријемчива;
- обезбјеђивање културних садржаја у сврху разоноде и креативног провођења слободног времена;
- чување прошлости кроз систематично прикупљање записа о њој и стављање истих на располагање корисницима;
- и посљедишно – задовољство грађана заједницом у којој живе.

Стратешки циљеви

У складу са мисијом и визијом, а на основу актуелног стања ствари и развојних потреба, као основне стратешке циљеве препознајемо:

- уношење цјелокупног фонда Библиотеке у Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис (COBISS);
- настављање процеса аутоматизације пословања и примјене електронске позајмице грађе;
- обезбјеђивање средстава за континуирану едукацију библиотечких радника у COBISS4 систему, како би се особље оспособило да каталошки обради најразнородније типове библиотечке грађе;
- дигитализација библиотечке грађе у складу са законом о ауторским правима;
- опремање Библиотеке савременом рачунарском опремом и новим софтверима, (замјена застарјеле новом);
- оптимално коришћење расположивих ресурса;
- наставак радова на преуређењу ентеријера Библиотеке:
 - наставак реновирања и опремања пријемног одјељења,
 - наставак замјене столарије,
 - уређење канцеларијског простора;
- адаптирање ентеријера Читаонице за потребе корисника (куповина мобилијара, полица);
- наставак замјене ПВЦ столарије;
- реновирање тоалета;
- текуће одржавање опреме и простора;

- уз помоћ Оснивача, проналажење адекватаног простора за Дјечије одјељење и опремање истог одговарајућим мобилијаром и опремом;
- стварање услова да библиотечки радници улажу допунски труд, експериментишу и примјењују ефикасније облике рада;
- стручно усавршавање радника: учешће на стручним семинарима и конференцијама, као и свим потребним обукама;
- повећање броја извршилаца – попуњавање систематизованих радних мјеста „секретар“, „библиотекар“ и „књижничар“;
- стварање услова да Библиотека буде отворена према предлозима корисника: развијање комуникације са корисницима путем друштвених мрежа, праћење дезидерата и читалачких навика, спровођење анкета и сл;
- сарадња са удружењима и институцијама културе и образовања на подручју града Херцег Новог, као и са другим библиотекама широм региона, у циљу развоја библиотечног система и афирмације културе књиге и читања;
- развијање промотивне и издавачке дјелатности Библиотеке;
- промовисање рада Библиотеке у јавности путем медија;
- одржавање пробраних и садржински вриједних програма: књижевних сусрета, МСК *Трг од књиге*, промоција књига, креативних и едукативних радионица, дјечијих програма, програма за рањиве и маргинализоване друштвене групе и др.

РАЗВОЈ И ОДРЖАВАЊЕ ФОНДОВА

Библиотечки фонд, библиографски алати и кориснички сервиси стубови су сваке библиотеке, независно од њеног типа и величине. Фонд библиотеке треба да одговара стварним потребама корисника, а библиографски алати треба да омогуће приступ публикацијама, и још дубље, релевантним информацијама које се у грађи налазе. Стога је једнако важно развијати обје ове структуре, као основу ефикасних библиотечких сервиса и услуга.

Библиотечки фонд библиотеке је динамичан ресурс који захтијева константан прилив нових и одлив старих публикација, сходно информацијским потребама заједнице читалаца коју библиотека опслужује. Изграђивање, развијање, обнављање, плевљење фонда, комплетирање колекција, праћење издавачких цјелина представља перманентан и нужан процес оживотворења и стављања у употребу фонда и знања које је у њему похрањено.

Као и до сада, набавка библиотечке грађе вршиће се према законом предвиђеним начинима: куповином, обавезним примјерком, поклоном и размјеном. Куповина библиотечке грађе одвијаће се у складу са финансијским могућностима и у складу са Законом о јавним набавкама. Набавна политика биће оријентисана према потребама актуелних и потенцијалних корисника, планирана тако да створи предуслове за успјешно обављање културне, образовне и информационе функције Библиотеке.

Од ове године, захваљујући имплементацији аутоматске позајмице грађе, биће могуће статистички пратити учесталост позајмљивања појединачних наслова. На основу тога доносиће се закључци о читалачким преференцама корисника. У предстојећем периоду планира се развој система за праћење читалачких навика, као и рад на повећању интерактивности између корисника и фонда укључивањем мобилних апликација, а

очекивани резултат је транспарентност интересовања читалаца, на основу ког ће библиотечко особље моћи да планира набавку грађе и реализује квалитетнију услугу.

Осим што је набавна политика усмјерена ка актуелним жељама корисника, њен задатак јесте и да креира интересовања и упути читаоца на оно што је у литерарном смислу изврсно. С том намјером континуирано ће бити праћена издавачка продукција, књижевне награде и посјеђивани сајмови књига.

Књиге на поклон, неизоставно, сваке године, добијамо од физичких и правних лица, па их на темељу пређашњег искуства очекујемо и ове године. Настојаћемо да не преузимамо грађу која представља мултипликате публикација већ сврстаних у фонд, као и ону која се не уклапа у структуру нашег фонда и потребе корисника. Уколико из разлога учтивости прихватимо поклоне ове врсте, издвојићемо наведену грађу за попуњавање фондова других библиотека.

Осим набавке монографских публикација, Библиотека ће наставити са набавком периодике, завичајне грађе, некњижне грађе и свега онога што спада у ситни библиотечки материјал.

Паралелно са процесом набавке, наставиће се континуитет излучивања неактуелне грађе и понуде исте другим библиотекама, при чему ће се водити рачуна о научној, стручној и књижевној вриједности дјела.

У погледу смјештаја фонда на полице, у наредном периоду наставиће се са рекласификацијом грађе стручног фонда, која ће се одвијати паралелно са њеном обрадом у COBISS систему. Намјеравани циљ јесте да, поред систематичног и досљедног улагања, и структура смјештаја грађе својим обликом шаље поруку о садржају исте. Такође, приликом обраде завичајног фонда у COBISS-у, смјештај ће бити реструктуриран на начин да се монографске публикације нађу на металним полицама у складу са стандардима за очување грађе, намјесто дрвених, на којима ће бити смјештени регистратори.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запослени према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године.

БИБЛИОГРАФСКИ АЛАТИ

Основни библиографски алат којим Библиотека располаже јесте Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис (COBISS) који представља каталог фонда Библиотеке и библиографску базу података Црне Горе. Поред COBISS-а у Библиотеци се користи и ISIS/BIBLIO софтвер за каталогизацију. С обзиром на то да је база BIBLIO нестабилна и да се не може покренути у савременом софтверском окружењу (а познато је да техника константно еволуира, те да ће и оно бити превазиђено), императив је да се фонд што прије обради у систему COBISS и тиме предуприједи евентуално пропадање библиографских записа за ријетке колекције.

Обједињавање фонда у једном онлајн доступном каталогу битно би унаприједило руковање њиме, планирање набавке, видљивост фонда и приступ информацијама за крајњег корисника. С преласком на аутоматско задуживање грађе, које је базирано на COBISS систему, ова потреба се продубљује.

У складу с тим, према библиотечким стандардима и устаљеним процедурама, вршићемо **текућу стручну обраду** новопристигле грађе (физичка обрада, уписивање у инвентарне књиге, ауторска, УДК, предметна обрада), као и **ретроспективну обраду публикација**, настојећи на првом мјесту да у COBISS у потпуности унесемо стручни фонд и завичајну збирку. Тиме би био омогућен непосредни приступ корисника каталогу, боља претраживост публикација, ефикаснији кориснички сервиси, јаснији увид у стање фондова и олакшано руковођење њима.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запослени према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године.

КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

С обзиром на то да је Библиотека према својој природи примарно оријентисана ка кориснику, адекватни и ефикасни кориснички сервиси, који су садржај услуге које Библиотека корисницима нуди, сврха су сами по себи.

У наредном периоду акценат ће бити стављен на унапређење традиционалне позајмно-информационе услуге намијењене свим категоријама корисника. У току претходне године обезбијеђена су сва формална, софтверска и техничка средства потребна за успостављање електронске позајмице грађе. Почетком године каталог чланова Библиотеке биће унијет у електронски систем, свим члановима Библиотеке ће се штампати нове пластифициране чланске карте, и од тада убудуће картотека читалаца биће замијењена електронском евиденцијом корисника. Грађа (**искључиво она обрађена у COBISS систему**) задуживаће се и раздуживати преко бар-код читача. Корисницима ће бити омогућена резервација грађе, праћење доступности грађе у Библиотеци, продуживање рока позајмице, провјера тренутног стања дуга, преглед историјата позајмица и др, све електронски, путем интернета. За узврат, библиотекарима ће имати прецизне статистичке приказе структуре корисника и обрта фонда на основу којих ће моћи да планирају развој услуге.

Као и до сада, у циљу анимирања и укључивања корисника, посебно оних који припадају социјално угроженим групама, Библиотека ће покренути акције бесплатног учлањења поводом значајних датума везаних за књигу и библиотекарство (Свјетског дана књиге, Свјетског дана дјечије књиге, током трајања МСК *Трг од књиге* и сл.), док ће учлањење за најмлађе кориснике (дјеце до 3. разреда основне школе) и кориснике из категорије 65+ остати бесплатно. Благовремено ће бити ажуриран сајт Библиотеке и *facebook* страница, као и извјештаји о програмима и услугама које корисници могу да добију.

Корисничким сервисом *Међубиблиотечка позајмица* биће омогућено да чланови Библиотеке грађу коју Библиотека не посједује у своме фонду добију из других библиотека чланица COBISS система Црне Горе, а затим користе у читаоници Библиотеке.

Наставиће се са промоцијом културе књиге и читања путем локалних медија у културно-едукативном прилогу *Препоруке за читање*, у коме библиотекар препоручује и представља одабране књиге из фонда Библиотеке. Препоручена литература биће редовно приказивана на сајту.

И ове године биће реализовани кориснички сервиси:

- *Питајте библиотекара* (израда тематских библиографија грађе из фонда херцеговске библиотеке по упиту корисника);
- Онлајн услуге корисницима (преко портала Библиотеке, мејла, *facebook* странице);
- Рад за пултом са корисницима са циљем да се обезбиједи квалитетна, брза, релевантна и прецизна информација и одговарајућа грађа;
- Коришћење бесплатног интернета Библиотеке за све чланове (у домену доступности) и један рачунар са штампачем за коришћење у читаоници;
- Промовисање услуга и корисничких сервиса у свакодневним контактима са читаоцима и обука корисника да претражују електронске каталоге и користе COBISS+ апликацију за мобилне телефоне;
- Међубиблиотечка позајмица;
- Приступ Дигиталној колекцији на порталу Библиотеке.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запословни према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године. Планирана средства за Међубиблиотечку позајмицу, одржавање веб-сајта реализоваће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Из претходних поглавља овога Извјештаја јасно је да се Библиотека у свом раду ослања на узајамни библиографско-каталошки онлајн систем COBISS. У оквиру стручног оспособљавања планира се похађање курсева који организује Национална библиотека „Ђурђе Црнојевић”, Цетиње:

- Фонд у COBISS систему – монографске публикације (3 дана) – 1 библиотекар;
- Каталогизација у COBISS систему – почетни курс (5 дана) – 1 библиотекар и 1 књижничар;
- Каталогизација у COBISS систему – напредни курс (5 дана) – 2 библиотекара.

Похађање наведених курсева неопходно је да би се фонд Библиотеке, који у себи укључује монографске и серијске публикације, некњижну грађу, ситни библиотечки материјал, картографску грађу и музикалије унио у библиографско-каталошки систем.

Непрестано и квалитетно стручно усавршавање предуслов је развика библиотечке дјелатности. Сходно финансијским могућностима, планира се праћење и учешће на стручним конференцијама и семинарима, као и другим облицима стручне обуке, како би запослено стручно особље стицало знање о трендовима у модерном библиотекарству и изграђивало нове компетенције.

COBISS курс похађаће четворо запослених (један запослени ће, уколико план одржавања курсева то буде дозвољавао, у току године похађати два курса). Остала стручна усавршавања реализоваће се у складу са потребама посла и финансијским могућностима. Финансираће се са исте позиције Уговорене услуге – средства за програме.

МАТИЧНА ДЈЕЛАТНОСТ

Библиотека врши матичну службу над другим јавним библиотекама на територији Општине Херцег Нови. Основни задатак ове службе састоји се у вршењу стручног надзора над радом библиотека из матичне надлежности, вођењу евиденције о њиховом раду, праћењу стања, потреба, услова рада, као и предлагању мјера за унапређење библиотечке дјелатности.

У складу са Законом о библиотечкој дјелатности, Правилником о близим условима и начину вршења послова матичне дјелатности, Правилником о садржају и начину вођења Регистра библиотека и међународних смјерница (ИФЛА и УНЕСКО), планирано је вршење надзора над пет школских, двије специјалне и једном предшколском библиотеком на подручју Општине Херцег Нови, као и сарадња са Матичном службом НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, којој ће благовремено бити достављен годишњи извјештај и план за нашу и библиотеке из матичне надлежности.

Матична дјелатност подразумијева анализу извјештаја и статистичких података, комуникацију са библиотекарима и управом библиотека над којима се врши надзор, као и непосредни увид у рад библиотека током обавезног обиласка.

Библиотекар матичне службе на лицу мјеста ће се упознати са стањем библиотечног фонда, простора и опреме, а затим савјетодавно и инструктивно помагати у реализацији стручних библиотечких послова (вођење књиге инвентара, стручна обрада грађе, ревизија, осмишљавање и израда плана и програма рада, извјештаја о раду и сл).

Континуирано ће се пратити динамика рада свих библиотека матичног подручја. Наставиће се сарадња у погледу координиране набавке грађе, поглавито школске лектире, али и друге литературе, сходно актуелним потребама ученика и наставника.

Матична служба узеће учешће у иницијативи Националне библиотеке да се школске библиотеке прикључе COBISS систему Црне Горе, подстичући и помажући прикључивање и каталошку обраду фондова, а са циљем повезивања херцеговских библиотека у један библиотечко-информациони систем, а ради подстицања равномјерног развоја свих библиотека у Општини.

На реализацији ових послова биће ангажован један библиотекар уз остале стручне послове.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

План рада са дјецом током 2025. осмишљен је у складу са препорукама и смјерницама IFLA-е и УНЕСКО-а. Циљ овог плана јесте, на првом мјесту, да се путем интерактивних, креативних и едукативних садржаја међу најмлађима популаризују књига и читање, а посљедично и да се у тој пупулацији повећа број корисника библиотечких услуга. Планирани програми, манифестације и радионице за циљ имају са једне стране да код дјеце подигну свијест о садржају фондова и услуга које Библиотека пружа, а са друге стране да његују културу читања, писања и лијепог изражавања.

Активности које се током текуће године планирају прилагођене су процесу неформалног образовања ком се поклања нарочита пажња у Библиотеци, а наставно-образовни процеси у којима учествује Библиотека одвијају се у оквиру *Сарадње с локалном заједницом* (све образовне установе, школе и вртићи), која се перманентно унапређује.

У текућој години планирана је реализација следећих редовних и посебних програма:

- Редовни суботњи програми: *Игром до књиге* (за дјецу од 5 до 8 година) и *Читам, маштам, стварам...* (за дјецу од 8 до 12 година);
- *У посјети Библиотеци* – низ програма намијењених млађим основцима и предшколцима, а ради стицања основних знања у вези с могућностима библиотека: *Имаш право да знаш*, *Први пут у библиотеци*, *Часови у библиотеци* и *Часови лектире у библиотеци*;
- *Мој пријатељ библиотекар* – индивидуалан рад библиотекара с корисником, гдје се на унапријед постављени упит корисника проналази адекватна литература, сходно узрасту и задатој теми;
- *Библиотека у посјети школама/вртићу...*;
- *Међушколска сарадња у библиотеци* – програм током ког ученици једне школе презентују пројекат ученицима друге/их школе/а у вези са школским градивом; претходи му програм *Истраживачки пројекти у библиотеци*, у коме током неколико сусрета библиотекар с ученицима трага за информацијама, док се не дође до завршног рада;
- *Читамо заједно* – реализује се у сарадњи са ЈУ Дневни центар за дјецу са сметњама и тешкоћама у развоју Херцег Нови – сваког другог уторка (12-12.45h), у просторијама Библиотеке или Дневног центра чита се с дјецом која су корисници услуга Дневног центра;
- *Писац у школама* – гостовања писаца из региона;
- *Питај библиотекара*, *Међубиблиотечка позајмица* и *48 сати* – програми намијењени старијим основцима, средњошколцима и наставницима, на којима се представљају библиотечке услуге;
- *Обука рада у COBISS-у за ученике, професоре и друге кориснике*;
- *Отвори књигу, отвори свијет*, литерарни конкурс за ученике ЈУ СМШ *Иван Горан Ковачић*, којим се обиљежава Свјетски дан књиге и ауторских права – 23. април;
- Литерарни конкурс за ученике основних школа Херцег Новог, у оквиру обиљежавања Свјетског дана књиге за дјецу – 2. априла;
- Обиљежавање Свјетског дана туризма, 27. септембра, кроз радионицу са ученицима IV године туристичког усмјерења ЈУ СМШ *Иван Горан Ковачић*, уз сарадњу са Туристичком организацијом Херцег Нови;
- *Новогодишњи програм*;
- *Светосавски програм* (сарадња с Православном црквеном општином);
- *Стрип радионица* (сарадња са Херцеговским стрип фестивалом);

- *Школа калиграфије* (за дјецу и одрасле);
- Квиз о познавању завичаја: *Херцег Нови – град који расте*, поводом Дана града, 28. октобра, намијењен основцима;
- На *Тргу од књиге* једно вече увијек је посвећено најмлађима, те се исто планира и у 2025. години.

Поред планираних активности, Библиотека се увијек радо одазива појединачним захтјевима, како институција које раде са дјецом и младима, тако и појединаца, и труди се да на сваки од њих одговори на најбољи начин, у складу са својим могућностима. Такође, Библиотека ће наставити да континуирано врши набавку књижевних дјела за дјецу и омладину која нису дио обавезне школске литературе, у складу са расположивим финансијским средствима.

На планираним пословима биће ангажована два библиотекара.

Финансирање програмских активности за дјецу и младе реализоваће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК *Трг од књиге*

У складу са својом улогом у друштву и локалној заједници, Библиотека, осим што се континуирано бави својом основном дјелатношћу – свестраним старањем о библиотечком фонду који посједује, непрекидно се труди и на пољу промоције књиге и читања. У току 2025. године, у мјери у којој то текући послови допуштају (нажалост, понекад и на уштрб истих), Библиотека планира реализацију књижевних програма, округлих столова, радионица базираних на занимљивим темама, актуелним књижевним наградама, као и:

- Програма посвећених обиљежавању значајних јубилеја и личности;
- Обиљежавања Свјетског дана књиге 23. априла (програм и бесплатно учлањење);
- Обиљежавања Свјетског дана писмености 8. септембра (програм и бесплатно учлањење);
- Обиљежавања Дјечије недјеље, прва седмица октобра мјесеца (бесплатно учлањење);
- Обиљежавања Националног дана о подизању свијести о библиотекама 5. октобра (програм и бесплатно учлањење);
- Учествовања у *Данима мимозе*;
- Обиљежавања *Дана града*;
- Обиљежавања *Његошевих дана*.

Будући да Библиотека не располаже задовољавајућим техничким условима, овај сегмент дјелатности Библиотеке се остварује или у неадекватном простору читаонице, или у изнајмљеним просторима других институција, који често немају одговарајуће услове.

Међународни сајам књига *Трг од књиге* је непрофитабилна, престижна културна манифестација која се базира искључиво на културним и едукативним темељима, и као таква нуди својеврстан програм неформалног образовања. Традиционално окупља велики број посјетилаца, туриста, грађана Херцег Новог, као и велики број дјете. Конципирана је као смотра књиге и издаваштва коју паралелно прати програмски дио којим се промовишу култура, књига и читање. МСК *Трг од књиге* одржава се сваке године у истом термину, од 21. до 28. јула, и захтијева континуирани рад и припрему током цијеле године, те је стога пожељно да Библиотека у том смислу има унапријед обезбијеђена финансијска средства. Осим организацијско-техничких послова, планирање *Трга од књиге* подразумијева редовно праћење издавачке продукције, осмишљавање вечерњих програма и промоција, уговарање програма са великим бројем учесника, припрему синопсиса за програме и информације за медије. Као домаћин, Библиотека има задатак да гостима, грађанима Херцег Новог и пријатељима Новог организује пријатне сусрете са писцима, критичарима, преводиоцима и издавачима.

Осим наведеног, током 2025. године Библиотека планира и реализацију следећа два пројекта:

1. Узбудљиви градови: Креативни менаџмент манифестација и ревитализација града

Реализација овог пројекта је планирана почетком јуна 2025, а идеја јесте да се на основу рецепције књига *Дестинација као бренд* и *Узбудљиви градови* подстакне дијалог између различитих чинилаца туристичке понуде нашег града. Далекосежније, овај пројекат би могао да буде плодноносан за обједињавање туризма и културе у остваривању стратешког развоја Херцег Новог, а кроз квалитетније умрежавање јавних, приватних и цивилних организација у области туризма и културе на локалном нивоу, и њихов заједнички ангажман на стварању наратива који ће конституисати имиџ града, у оном правцу у ком сугеришу аутори горе наведених књига.

Циљеви овог једнодневнoг семинара су, између осталог: оснаживање сарадње, и свијести о њеној потреби, између актера јавног, цивилног и приватног сектора из области туризма, културе, занатства, образовања, угоститељства, спорта и рекреације и др.

2. Психолошки семинар 2025.

Реализација овог пројекта је планирана крајем априла 2025. године, а идеја је да се кроз трибину на којој ће се разговарати о актуелним психолошким проблемима и новим знањима, дакле, кроз сусрет младих психолога, психијатара и психотерапеута, али и шире заинтересоване публике, помогне у обликовању јавног мњења у правцу идентификовања и рјешавања појединих друштвених и психолошких недоумица и проблема. Идеја пројекта јесте и да се поспјеши умрежавање универзитетских јавних, приватних и цивилних организација у области психологије и социјалне политике.

Прољећни Психолошки семинар 2025. обухвата и подразумејева размјену мишљења, знања и искустава кроз облике стручног повезивања и јавног дјеловања. Намјера је да семинар има регионални опсег дјеловања, захваљујући учешћу стручњака из неколиких средина (Црна Гора, Србија, БиХ, Хрватска), али и уз гостовање аутора стручних књига или гостујућих предавача (у перспективи).

Финансирање МСК Трг од књиге планира се из Буџета Општине Херцег Нови, са позиције Секретаријата за културу и образовање, у износу од 25.000,00 €. На реализацији Сајама ангажују се Извршни одбор Сајма (секретар за културу и образовање, директор Библиотеке и један библиотекар), Програмски савјет Сајма (четири члана и директор – координатор и члан Савјета), као и сви запослени у Библиотеци у оквиру својих стручних компетенција. Остали културни програми током године финансираће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Рад на Завичајној библиотечкој збирци Боке которске посао је од посебног значаја за град и регију, јер представља инструмент изучавања историје развоја материјалне и духовне културе овог региона. Завичајни фонд сакупља, обрађује и даје на коришћење сав штампани и на други начин умножени библиотечки материјал, некњижни материјал, рукописну грађу, службени документационо-информациони и пропагандни материјал и др. Циљ је да се на једном мјесту сакупи, сачува и обради грађа која је персонално, садржински, географски, историјски или етнички везана за Боку.

Грађу више нећемо уносити у софтверски систем BIBLIO CD/ISIS, а наставиће се са још већом динамиком ретроспективна обрада затеченог фонда, како би се најприје монографске публикације објединиле у онлајн доступном COBISS систему, а у перспективи и периодика, чланци и ситни библиотечки материјал. Упоредо са ретроспективном, тећи ће процес стручне обраде новопристигле грађе.

Послови који ће се обављати укључују:

- Електронско претраживање и пружање информација корисницима из земље и иностранства посредством корисничких сервиса;
- Референсне активности: тематска претраживања и израда библиографије извора из фонда на захтјев корисника;
- Континуирани рад на попуњавању Збирке и просторну реорганизацију фонда;
- Благовремену стручну обраду и унос у базу података приновљених монографских публикација;
- Евидентирање серијских публикација у картотеку и складиштење до даље стручне обраде у COBISS систему (након што стручно особље буде обучено да то уради);
- Скенирање, фотокопирање и архивирање чланака из стручне и научне периодике до даље стручне обраде у COBISS систему;
- Израда press clipping-а у дигитализованом формату за 2024. годину и аналогно за претходне двије године, а у перспективи ретроспективна дигитализација похрањеног press clipping-а ради повећања приступа и претраживости;
- Припрема и публикавање зборника *Бока и Билтена МСК Трг од књиге 2025*;

- Дигитализација најзначајнијих наслова серијских и монографских публикација из збирки Библиотеке;
- Промоција литературе са завичајном тематиком и завичајних аутора.

На реализацији ових послова ангажују се два библиотекара. Средства за зборник Боку, штампање билтена Трга од књиге и промотивног материјала, обезбиједиће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме. На уредничким пословима ангажоваће се директор, редакција зборника Бока, један библиотекар и редакција Билтена Трга од књиге.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Дигитализација подразумијева преношење у електронски облик грађе настале у традиционалним форматима и публиковање електронских издања. Овај процес захтијева савремену опрему, приступ брзом интернету, компетентно радно особље, као и константно и планско финансирање. Циљ је трајно и континуирано повећавање дигиталне колекције ради придруживања корпусу електронских библиотека.

Дигитализација фондова Библиотеке наставиће се уз поштовање права аутора и издавача, а са циљем заштите и промоције културног и интелектуалног наслеђа које она чува у својим колекцијама. Обављаће се у складу са Правилником о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе. Корисници и шира јавност брзо и лако могу приступити дигитализованој грађи на порталу Библиотеке, са било ког мјеста гдје имају интернет.

Дигитална колекција садржи више од 32 000 дигитализованих страница разноврсне библиотечке грађе из различитих колекција херцеговске библиотеке. Приоритет у процесу дигитализације има Завичајни фонд – због његове архивске функције настоји се да се преко интерента презентује широј публици, а тиме уједно и заштити од зуба времена и хабања током коришћења. Тежи се дигитализацији што већег дијела збирке Старе и ријетке књиге, као и легата које Библиотека посједује.

На реализацији ће се ангажовати један библиотекар. Финансијска средства биће омогућена са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

САРАДЊА

На међународном нивоу планира се наставак сарадње са асоцијацијом IMPAC Dublin (у оквиру које херцеговска библиотека, као равноправна чланица још од 2010. године, предлаже кандидате за ову престижну књижевну награду за најбољи роман преведен на енглески језик), као и сарадње са Теслином научном фондацијом из Филаделфије, започете на МСК *Трг од књиге* 2024. године. Планирана је и сарадња са библиотекама из других земаља (Бугарске и Хрватске).

Такође, намјерава се и унапређивање и оплемењивање досадашње сарадње са бројним субјектима. Од изузетног значаја за успјех наше Библиотеке има сарадња са НБЦГ *Ђурђе Црнојевић*, која ће се и даље његовати, првенствено на струковном нивоу

(кроз едукацију библиотечког особља, сервис Међубиблиотечке позајмице, размјене библиотечке грађе и усавршавања процеса дигитализације).

Биће настављена сарадња са Централном универзитетском библиотеком Црне Горе, Библиотеком Црногорске академије наука и умјетности, Удружењем библиотекара Црне Горе, Библиотеком за слијепе Црне Горе, Народном библиотеком Србије, Библиотеком града Београда, Библиотеком „Милутин Бојић” из Београда, Народном библиотеком „Вук Караџић” из Великог Градишта, Народном библиотеком Требиње, Библиотеком „Стефан Првовенчани” из Краљева, као и Народном библиотеком „Стеван Сремац” из Ниша, са којом је у прошлој години Библиотека потписала Протокол о сарадњи. Такође, планирана је сарадња са свим библиотекама са којима процијенимо да ће иста, кроз размјену искустава, допринијети унапређењу дјелатности наше Библиотеке.

Осим квалитетне сарадње са службама Оснивача биће настављена и сарадња са: Министарством културе Црне Горе, Управом за јавне набавке Црне Горе, Дневним центром за дјецу са посебним потребама, Дјечијим домом „Младост” из Бијеле, са великим бројем књижара, издавача из Црне Горе и окружења, те бројним сарадницима: члановима Савјета Библиотеке, Програмског Савјета *Трга од књиге*, члановима Издавачког савјета и редакције зборника Бока, члановима жирија, критичарима, писцима, преводиоцима, глумцима и умјетницима различитих профила.

Сарадња Библиотеке са основним школама на нивоу херцеговске општине и три специјалне библиотеке биће плански унапређивана, кроз рад Матичне службе. Рад са дјецом школског узраста се осликава кроз сарадњу библиотекара наше библиотеке са наставницима и школским библиотекарима кроз програме радионица, литерарне конкурсе, радионица креативног писања, квизова итд.

Такође ће бити настављена пракса обавјештавања локалних медија и дописника црногорских медија из Херцег Новог за најаве промоција књига, радионица, организованих дискусија и изложби.

ОСТАЛО

Текуће одржавање

У 2025. години, уколико нам то приходована средства буду омогућила, у Библиотеци се планира:

- Реконструкција и радови на нисконапонским инсталацијама, замјена неадекватне и дотрајале расвјете у библиотечким депоима, која омета и пролонгира проналажење литературе;
- Сервис и контролу противпожарног и противпровалног система заштите;
- Одржавање централног гријања и клима уређаја;
- Благовремено отклањање мањих кварова;
- Инвестиционо одржавање објекта, замјена и реконструкција водоводне и канализационе мреже;
- Трошкови за комуналне услуге одлагања смећа;
- Замјена дотрајалих отовора на прозорима PVC столаријом.
- Куповина компјутерске опреме и софтвера.

Предвиђена средства на овој позицији су 20.000,00 €.

Јавне набавке

У 2025. планирано је спровођење следећих поступака јавних набавки:

- Набавка канцеларијског материјала;
- Набавка средстава за хигијену;
- Набавка производа за потребе послужења;
- Куповина књига;
- Куповна новина;
- Услуге штампања (зборник *Бока*, *Билтен Трга од књиге* и промотивни материјал);
- Хотелске услуге за потребе *Трга од књиге* и других програма;
- Услуге обавезног осигурања запослених.

За реализацију распоређују се средства са различитих позиција: Издаци за робу и материјал, Издаци за текуће одржавање, Издаци за уговорене услуге – средства за програме, Издаци за Трг од књиге, Издаци за зборник Боку. Истраживање тржишта, израду предлога за набавку књига и опреме обављаће тимски особље Библиотеке.

В. д. директора

Јасна Маслан